

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että sianlihan korotettua vientikustannusmaksua koskeva ruho-painoraja nostettaisiin 74 kilosta 76 kiloon. Enintään 76 kiloa painavan sianlihan vientikustannusmaksu korotettaisiin 20 pennistä 50 penniin kilolta. Yli 76 kiloa painavan sianlihan vientikustannusmaksu olisi edelleen 100 penniä kilolta. Vehnän vientikustannusmaksu ehdotetaan alennettavaksi 50 pennistä 40 penniin kilolta, rukiin vientikustannusmaksu 80 pennistä 70 penniin kilolta sekä ohran ja kauran vientikustannusmaksut 30 pennistä 20 penniin kilolta. Vientikustannusmaksuilla katetaan

maataloustulolain mukaista maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

Sianlihan vientikustannusmaksun korotus on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston päätöksellä 15 päivästä toukokuuta 1992 lukien. Sianlihan korotettuun vientikustannusmaksuun liittyvä ruhon painorajan muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä syyskuuta 1992 lukien. Viljojen vientikustannusmaksujen alennukset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivästä heinäkuuta 1992 lukien.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Maataloustulolaki (736/89) sisältää säännökset maatalouden osallistumisesta maataloustuotteiden viennin rahoittamiseen. Maatalouden vientikustannusosuus katetaan muun muassa vientikustannusmaksuilla ja rehuihin ja lannoitteisiin kohdistetuilla veroilla. Maksujen ja verojen kertymää voidaan käyttää myös maataloustuotannon tasapainottamismenojen kattamiseen. Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa maataloustuotteiden vientitukeen on osoitettu 2 785 miljoonaa markkaa. Kyseistä määrärahaa vastaavaksi maatalouden rahoitusosuudeksi on arvioitu 1 150 miljoonaa markkaa.

Maataloustuotantoa pyritään tasapainottamaan muun muassa tilakohtaisilla tuotantokiintiöillä, kesannoinnilla ja maataloustuotannon vähentämissopimuksilla. Kyseisillä toimen-

piteillä onkin onnistuttu vähentämään maataloustuotteiden tarjontaa varsin merkittävästi. Taloudellisen laman vuoksi lihan kulutus on kuitenkin laskenut ennustettua enemmän, mikä takia vientitarve on muodostumassa aikaisemmin arvioitua suuremmaksi. Vientitarpeen lisääntymiseen ovat osaltaan jonkin verran vaikuttamassa myöskin tavoitetta pienempi kiinnostus maataloustuotannon vähentämissopimuksiin sianlihan ja kananmunien tuottajien piirissä. Toisaalta maidontuotannon vähentämissopimukset lisäävät tilapäisesti naudanlihan tarjontaa.

Naudanlihan tuottajahinta alittaa tavoitehinnan 7,5 prosenttia. Sianlihassa vastaava alitus on noin 5,7 prosenttia. Tuottajahintoja ei liene mahdollista saada lähemmäksi tavoitehintoja ilman lihan lisävientiä.

Hyvien satovuosien seurauksena viljaa on Valtion viljavaraston varastoissa satovuoden

vaihteessa noin 1 300 miljoonaa kiloa, mitä määrää olisi voitava supistaa tulevan viljasadon markkinoinnin helpottamiseksi.

2. Esityksen tavoitteet

Maataloustuotteiden markkinoinnin ja tuotajahintatason turvaamiseksi vientitukimäärärahaa on tarkoitus ehdottaa lisättäväksi maataloustulosopimuksen edellyttämällä tavalla.

Maatalouden vientikustannusosuuden kattamiseksi sianlihan vientikustannusmaksua esitetään korotettavaksi 20 pennistä 50 penniin kilolta. Korotuksen arvioidaan lisäävän vientikustannusmaksun tuottoa noin 35 miljoonaa markkaa. Vientikustannusmaksun porrastuksella sian ruhopainon mukaan on pyritty vaikuttamaan sianlihan tarjontaan. Painoraja alennettiin 76 kilosta 74 kiloon vuoden 1992 alussa. Toimenpide oli tarkoitettu tilapäiseksi, sillä sian teurastaminen näin kevyenä on tuotajalle epätaloudellista ja lisää myös teurastamon kannalta yksikkökohtaisia teurastuskustannuksia. Painorajan korotus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 1992, jolloin se ei kuluvana vuonna juurikaan lisää sianlihan vientitarvetta. Vuositasolla painorajan korottaminen lisää sianlihan tarjontaa noin 4 miljoonaa kiloa.

Hyväksyessään maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksua koskevan lain vuodelle 1992 eduskunta edellytti muun muassa, "että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin sianlihan vientikustannusmaksun perimiseksi siten, että se koskee ainoastaan teuraaksi kasvatettua sikaa. Valtioneuvoston tulee ottaa maataloustuloratkaisun yhteydessä selvittettäväksi vientikustannusten perimisen oikeudenmukaisuus ja sianlihan vientikustannusmaksun määräytymisperusteet." Lausuman edellyttämiä toimenpiteitä on tarkoitus harkita vuotta 1993 koskevan valmistelutyön yhteydessä.

Viljan vientikustannusmaksu määrätään lähinnä budjettiteknisistä syistä kalenterivuodeksi. Viljamarkkinoiden toimivuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, ettei maksua muuteta kesken satovuotta. Viljan lisävientien rahoittamiseksi ohran ja kauran vientikustannusmaksut korotettiin 30 penniin kilolta satovuoden 1991/92 alussa. Rehuviljan näin korkea vienti-

kustannusmaksu on häirinyt rehumarkkinoita luomalla keinotekoisia markkinointikanavia vientikustannusmaksun välttämiseksi. Viljamarkkinoiden ennustetaan tasapainottuvan merkittävästi satovuonna 1992/93, minkä vuoksi vientikustannusmaksuja esitetään alennettavaksi 10 penniä kilolta. Uudet vientikustannusmaksut tulisivat voimaan satovuoden alussa eli 1 päivänä heinäkuuta 1992.

Leipäviljan viennin ja tuetun kotimaisen käytön tukemisessa on ryhdytty maataloustulosopimuksen ja vuoden 1992 tulo- ja menoarvion mukaisesti soveltamaan niin sanottua hinnantasausta, jolloin leipä- ja rehuviljan tukiero katetaan maatalouden rahoitusosuudesta. Hinnantasausjärjestelmään liittyy myöskin maataloustuloneuvottelijoiden asettamat vehnän ja rukiin tuotantotavoitteet. Hallituksen tarkoituksena onkin harkita leipäviljojen vientikustannusmaksujen tasoa uudelleen luotettavien satoennusteiden valmistuttua.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä ja se perustuu maataloustuloneuvottelijoiden ehdotukseen. Maatalouden markkinointineuvosto on puoltanut esitystä.

4. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Ehdotettujen maksujen tuotto luetaan osaksi maataloustulolaisissa tarkoitettua maataloustuottajien osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista lukuunottamatta sitä osuutta viljan vientikustannusmaksun tuotosta, joka käytetään vehnän ja rukiin hinnan alentamiseen rehuohran hintaiseksi viennissä ja tuetussa kotimaisessa käytössä. Sianlihan vientikustannusmaksun korotus lisää maksun tuottoa vuonna 1992 noin 35 miljoonaa markkaa. Viljojen vientikustannusmaksujen tuotto satovuoden 1992/93 ensimmäisellä puoliskolla arvioidaan noin 140 miljoonaksi markaksi.

Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia valtionhallinnossa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

7 §. Sianlihan vientikustannusmaksun suuruus olisi 50 penniä sianlihakilolta enintään 76 kilon ruhopainoon saakka. Yli 76 kiloa painavilta ruhoilta vientikustannusmaksu olisi 100 penniä kilolta. Painorajan korotuksella parannetaan sianlihatuotannon kannattavuutta ja alennetaan teurastamojen yksikkökustannuksia.

9 §. Vientikustannusmaksua perittäisiin muun kuin siemeneksi myytävän vehnän osalta 40 penniä ja vastaavanlaisen rukiin osalta 70 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta. Ohran ja kauran vientikustannusmaksu olisi 20 penniä kilolta sekä siemeneksi käytettävän vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu edelleen 20 penniä kilolta.

Jos viljelijän vehnästä tai rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaisi myyntihetkellä voimassa olevan vientikustannusmaksulla alennetun ohran kausiporrastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua olisi alennettava alitusta vastaavalla määrällä, kuitenkin vehnän osalta enintään 50 penniä ja rukiin osalta enintään 70 penniä kilolta. Säännöksen 3 momentin mukaan vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koskisi viljaa, josta on tehty maa- ja metsä-

lousministeriön päätöksen (667/91) mukainen leipäviljan varastointi- tai ostosopimus. Sopimukset koskevat vuoden 1990 sadosta peräisin olevaa viljaa.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Sianlihan vientikustannusmaksun korotus saatetaan voimaan valtioneuvoston päätöksellä 15 päivänä toukokuuta 1992. Lain 7 §:ssä tarkoitettua sian korotettua ruhopainoa sovellettaisiin 1 päivästä syyskuuta 1992 lukien ja 9 §:ssä tarkoitettua viljan vientikustannusmaksujen alentamista 1 päivästä heinäkuuta 1992 lukien.

3. Säättämisjärjestys

Huomioon ottaen, että voimassa olevan lain (1668/91) mukaiset vientikustannusmaksut koskevat ainoastaan vuotta 1992, lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa enintään yhdeltä vuodelta kannettavaa veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä joulukuuta 1990 maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain (1062/90) 7 §:n 1 momentti ja 9 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat muutettuina 30 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1668/91), näin kuuluviksi:

7 §

Sianlihan vientikustannusmaksu on kultakin teurastamoliikkeen harjoittajan teurastaman sian lihakilolta 50 penniä, jos ruho painaa enintään 76 kiloa ja 100 penniä, jos ruho painaa yli 76 kiloa. Vientikustannusmaksun perusteena oleva kilomäärä määräytyy ruhopainon perusteella.

— — — — —

9 §

Muun kuin siemeneksi myytävän vehnän vientikustannusmaksu on 40 penniä ja muun kuin siemeneksi myytävän rukiin vientikustannusmaksu on 70 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta. Vastaavasti ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä viljakilolta sekä siemeneksi käytettävän vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu 20 penniä kilolta.

— — — — —

Jos viljelijän vehnästä tai rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaa myyntihetkellä voimassa olevan vientikustannusmaksulla alennetun ohran kausiporrastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua on alennettava alitusta vastaavalla määrällä, kuitenkin vehnän osalta enintään 40 penniä ja rukiin osalta enintään 70 penniä kilolta. Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koske viljaa, josta on tehty maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen leipäviljan varastointi- tai ostosopimus.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1992.

Lain 7 §:ssä tarkoitettua sian ruhopainon korotusta sovelletaan 1 päivästä syyskuuta 1992 lukien ja 9 §:ssä tarkoitettua viljan vientikustannusmaksujen alentamista 1 päivästä heinäkuuta 1992 lukien.

Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä joulukuuta 1990 maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain (1062/90) 7 §:n 1 momentti ja 9 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat muutettuina 30 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1668/91), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Sianlihan vientikustannusmaksu on kultakin teurastamoliikkeen harjoittajan teurastaman sian lihakilolta 20 penniä, jos ruho painaa enintään 74 kiloa ja 100 penniä, jos ruho painaa yli 74 kiloa. Vientikustannusmaksun perusteena oleva kilomäärä määräytyy ruhopainon perusteella.

7 §

Sianlihan vientikustannusmaksu on kultakin teurastamoliikkeen harjoittajan teurastaman sian lihakilolta 50 penniä, jos ruho painaa enintään 76 kiloa ja 100 penniä, jos ruho painaa yli 76 kiloa. Vientikustannusmaksun perusteena oleva kilomäärä määräytyy ruhopainon perusteella.

9 §

Muun kuin siemeneksi myytävän vehnän vientikustannusmaksu on 50 penniä ja muun kuin siemeneksi myytävän rukiin vientikustannusmaksu on 80 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta. Vastaavasti ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 30 penniä viljakilolta sekä siemeneksi käytettävän vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu 20 penniä kilolta.

9 §

Muun kuin siemeneksi myytävän vehnän vientikustannusmaksu on 40 penniä ja muun kuin siemeneksi myytävän rukiin vientikustannusmaksu on 70 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta. Vastaavasti ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä viljakilolta sekä siemeneksi käytettävän vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu 20 penniä kilolta.

Jos viljelijän vehnästä tai rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaa myyntihetkellä voimassa olevan vientikustannusmaksulla alennetun ohran kausiporrastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua on alennettava alitusta vastaavalla määrällä, kuitenkin vehnän osalta enintään 50 penniä ja rukiin osalta enintään 80 penniä kilolta. Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koske viljaa, josta on tehty *leipäviljan varastointi- ja ostosopimuksista* annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen varastointi- tai ostosopimus.

Jos viljelijän vehnästä tai rukiista saama hinta vientikustannusmaksun vähentämisen jälkeen kuitenkin alittaa myyntihetkellä voimassa olevan vientikustannusmaksulla alennetun ohran kausiporrastetun tavoitehinnan, vientikustannusmaksua on alennettava alitusta vastaavalla määrällä, kuitenkin vehnän osalta enintään 40 penniä ja rukiin osalta enintään 70 penniä kilolta. Vehnän ja rukiin vientikustannusmaksu ei koske viljaa, josta on tehty maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (667/91) mukainen *leipäviljan* varastointi- tai ostosopimus.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1992.*

*Lain 7 §:ssä tarkoitettua sian ruhopainon ko-
rotusta sovelletaan 1 päivästä syyskuuta 1992
lukien ja 9 §:ssä tarkoitettua viljan vientikustan-
nusmaksujen alentamista 1 päivästä heinäkuuta
1992 lukien.*
